

ETT HÄRLIGT HUNDLIV

Här är det fritt fram för alla vovvar

SID 6

SPARA UTAN ATT SNÅLA

Smarta tips som hjälper dig hålla i plånboken

SID 18

JULENS COOLASTE PAKET

ReTure slår in personliga klappar

SID 20

Västra Nordstan i våra hjärtan

Tack för ditt engagemang!

Då var det dags för ännu ett bokslut. År 2022 har varit ett händelserikt år. Vi hann knappt pusta ut efter effekterna av pandemin innan det blev oro i världen igen med invasion av Ukraina, stigande elpriser, inflation och annat som påverkar oss alla.

Det som däremot var väldigt fint med just det här året var att äntligen få bjuda in till torgkalas, sommaraktiviteter, dialogmöten, loppisar, "julöppet" på Boservice och andra tillfällen där vi fick träffa er hyresgäster. Det personliga mötet slår allt!

NÅGOT SOM vi också gläder oss åt är den enorma respons vi fick från er i årets hyresgästenkät. Svarsfrekvensen är den högsta under den tid som jag har varit vd här på Bostadsbolaget (jag tillträdde 2015). Det innebär att vi har fått ett riktigt gediget underlag som just nu analyseras och bearbetas. I nästa nummer av Trivas kommer du få en redovisning av resultatet med kommentarer från ansvariga på Bostadsbolaget.

Ett stort tack till dig som tog dig tid att svara!

Avslutningsvis vill jag önska dig en fin julhelg och ett riktigt gott nytt år!

**KICKI
BJÖRKLUND,**
VD

06 Nya mötesplatser i Torpa
Både ny hundrastgård och grillplats står nu klara i Torpa – öppet för både människor och hundar.

08 Bo Bra 2.0 i Biskopsgården
Förändringsarbetet i Biskopsgården växlar upp med fokus på skola och arbete.

10 Hälsning från Västra Nordstan
Gemenskapen är det bästa, tycker grannarna Kajsa och Robert som bor som på landet – mitt i stan.

14 Så kan vi bli mer vattensmarta
Vattnet som kommer ur kranen är en självklarhet för de flesta av oss – men kostar både pengar och miljöpåverkan.

20 Julens finaste klappar
ReTure visar dig hur dina paket blir coolest under granen – med hjälp av sådant du har hemma!

Trivas

Ansvarig utgivare: Catarina Hagwall
E-post: trivas@bostadsbolaget.se
Redaktionell produktion och layout:
Nowa Kommunikation
Tryck: Billes tryckeri, 2022. Tryckningen av Trivas är klimatkompenenserad. Citera oss gärna, men ange källan. För insänt, ej beställt, material ansvaras ej.

Miljömärkt tryck
3041 0129

**Bostads
bolaget**

Ingår i Framtidenkoncernen som är en del av Göteborgs Stad.

Postadress: Bostadsbolaget, Box 5044, 402 21 Göteborg Besöksadress: Storgatan 53
Hemsida: bostadsbolaget.se Telefon: 031-731 50 00 (växel) E-post: info@bostadsbolaget.se
Felanmälan: Görs i första hand via vår webb (bostadsbolaget.se).
Du kan även vända dig till din fastighetsvärd. Telefonnummer finns i trappuppgången och på hemsidan.
Vid akuta fel efter kontorstid: Ring Fastighetsjouren 031-18 48 33.
Uthyrning: Titta i din trappuppgång eller på vår hemsida för telefonnummer till din uthyrare.

Oskars jobb – en riktig höjdare

I Biskopsgården finns Bostadsbolagets största solcellssatsning. Den blå och bruna mosaiken på gaveln på huset vid Friskvaderstorget är ett exempel på att moderna solceller kan ha vilken form och färg som helst.

Det är inte varje dag Oskar Scheiene står på taket på ett åttavåningshus för att inspektera solceller om han gör på föregående sida.

För det mesta deltar han i något av alla pågående energi- och miljöprojekt för minskad klimatpåverkan eller är ute i Bostadsbolagets områden och träffar kollegor för att säkra driften av alla tekniska funktioner. Eller så utbildar han medarbetare, föreläser eller samarbetar med kollegor inom fastighetsbranschen i Sverige.

TEXT KARIN ANDRÉEN OLSSON BILD PETER NILSSON

Det är blandningen som är det roligaste med att vara energi- och miljöchef på ett av Sveriges största allmännyttiga bostadsföretag, säger han.

– Jag älskar teknik och innovationer, och samtidigt att få arbeta långsiktigt för att vi ska minska vår klimatpåverkan.

Oskar Scheiene är i grunden högskoleingenjör med inriktning produktionsteknik, men hamnade i fastighetsbranschen för snart 15 år sedan. Närmast innan han började på Bostadsbolaget för drygt fyra år sedan, arbetade han nio år som avdelningschef och vice VD för ett internationellt företag specialiserat på energitjänster och optimering mot fastighetsbolag. Intressant och lärorikt, men ansvar för personal i sex länder och mycket resor kostade på och innebar begränsad tid med familjen.

– Nu jobbar man på rätt sida, haha. Men skämt åsido – det känns meningsfullt att arbeta med något som verkligen gör skillnad. Bostadsbolaget och hela Framtidenkoncernen har så stort bestånd att när vi når våra mål när det gäller energi och utsläpp till exempel, så har det en enorm påverkan.

Andra fastighetsbolag i Sverige är också mycket intresserade av hur allmännyttan i Göteborg tar sig an olika miljö-, energi- och klimatfrågor. Oskar är ofta ute och berättar om arbetet och vilka erfarenheter som görs.

– Det är roligt att få inspirera och att andra vill ta efter.

VISSA INITIATIV blir extra uppmärksammade, som just solcellspanelerna på det stora huset vid Friskvädertorget på bilderna, som bland annat fått hedersomnämning när branschföreningen Svensk Solenergi delade ut Solenergipriset 2022.

– Intresset har varit väldigt stort för det här projektet, även utomlands ifrån. Jag tror att sådana här integrerade solceller kommer starkt. Nu för tiden kan de ha vilken färg och form som helst, och man

– Det är blandningen som är roligast, tycker Oskar Scheiene som älskar både teknik och att få arbeta långsiktigt för ett bättre klimat.

kan tänka sig hela fasader och tak av solcellspaneler.

2030 ska det finnas solceller på så gott som hälften av alla Bostadsbolagets tak. Nästa år hoppas man på att kunna installera den första batterilagringen, så att energin ska gå att spara – eller till och med sälja.

I takt med de ökande elpriserna har energifrågan hamnat högt på dagordningen. Något som Oskar tycker är positivt, inte minst med tanke på alla sammanhang som driver hållbarhetsfrågor som han är engagerad i. Både på lokal nivå, som inom koncernen och i styrgruppen som tagit fram Göteborgs Stads energiplan 2022–2030, och på nationell nivå som

medlem i Sveriges Allmännyttas energiråd.

– Som remissinstans till Boverket har vi stora möjligheter att vara med och påverka.

– Solenergi kommer till viss del att hjälpa oss med energiförsörjningen, säger Oskar. Men man brukar säga att den bästa kilowattimmen är den som aldrig förbrukas. Så vi tittar jättemycket på hur vi kan minska vår klimatpåverkan, både när det gäller nyproduktion och i befintliga fastigheter.

Bostadsbolaget ska halvera sin klimatpåverkan till 2025* och minska den med 90 procent till 2030*.

– Vi får helt tänka om i vissa fall och inte minst

I källaren på Friskvädertorget kan Oskar följa elproduktionen från solcellerna på taket och gaveln.

titta på möjligheten till återbruk i våra ombyggnadsprojekt, vilket vi redan börjat med.

– Nästan alla stora fastighetsbolag i Göteborg skrev i våras på en avsiktsförklaring kring minskat klimatavtryck. Vi håller just nu på att beräkna olika kommande projekt för att se mer konkret hur vi kan minska vårt klimatavtryck genom val av andra material, transporter, krav på leverantörer, återbruk av material med mera.

FÖR ATT kunna göra skillnad på alla plan krävs det dock att Bostadsbolaget och hyresgästerna hjälps åt för att hushålla med resurserna.

För Oskars team på nio personer som består av energiingenjörer och miljösamordnare är avfall ett sådant viktigt område. Att avfallet från bolagets alla cirka 25 000 hushåll sorteras och slängs på rätt ställe betyder inte mycket bara för miljön och klimatet utan handlar även om ekonomi. Det är stora summor varje år som går till att städa och forsla bort grovsopor på fel plats som trapphus och källare. Bostadsbolaget satsar därför stort på att göra det så tydligt och enkelt för hyresgästerna som möjligt att hantera sitt avfall på rätt sätt.

– Ju fler som gör rätt, desto bättre för klimatet och miljön i våra bostadsområden och desto mer resurser kan läggas på bättre saker än att ta hand om sopor.

Den allra största löpande utgiften är fjärrvärme – därefter kostnaden för vatten. Något som höjts kontinuerligt de senaste åren, så även här gäller det att få med hyresgästerna på tåget när det gäller att hushålla med vatten.

Och det är just det som Oskar ska ägna dagen åt när han klättrat ner från taket och avslutat pratstunden med Trivas – diskutera formerna för den kommande vattensparkampanjen "Waterhack" som du kan läsa mer om på sidan 14.

– Jag tror att det finns ett stort intresse hos många av att bidra till klimatomställningen och en bättre miljö. Vi har allt att vinna på att hjälpas åt!

*Jämfört med 2020.

Det är
roligt att
få inspirera
och att
andra vill
ta efter.

”

På taken i Norra Biskopsgården finns Bostadsbolagets just nu största solcellsanläggning. 2030 ska så gott som hälften av alla hus vara försedda med solceller.

Den kuperade platsen är omgärdad med ett högt stängsel som inte är möjligt att hoppa över – inte ens för de allra största hundarna.

Fritt och tryggt för både hundar och människor

Sedan i våras har Östra Torpa en alldeles egen hundrastgård. Längst upp på toppen av Hagforsgatan kan nu små och stora hundar springa fritt och leka utan ett hindrande koppel. Den kuperade platsen med både träd och buskar är tryggt inhägnat av ett stadigt och högt staket.

TEXT KERSTIN TORSÉDE FOTO ROBERT LIPIC

Det är inte enbart hundägare som bor hos Bostadsbolaget som kan använda sig av rastgården bakom miljöhusen – alla är välkomna. – Ja, det var ett beslut som vi tog ganska tidigt. Här omkring finns inga andra rastgårdar och det är bättre att folk kommer hit och släpper sina hundar än att de springer fritt på andra ställen där både barn och vuxna kan bli rädda, säger miljövärden Bodil som varit med att ta fram rastgården.

Bodil värnar mycket om hundarna. Men själv är hon både hundrädd och allergisk och märkte att antalet lössläppta hundar ökade markant i området under pandemin. Oroande för dem som är hundrädda

och dessutom skapade det som hundar ibland lämnar efter sig på gräsmattor och i buskar en onödig irritation. – Släpper man ut en hund på en gräsmatta mellan husen kanske man inte ser vad den gör och missar att plocka upp. Inne i rastgården har man mycket bättre överblick. Det är klart att man gärna vill släppa sina hundar så att de kan springa fritt och det blir både bättre och tryggare att göra det här, säger hon.

ETT STENKAST från hundrastgården har även en upprustad mötesplats tagit form. En grillplats i direkt anslutning till basketplanen. En plan som dessutom försetts med belysning som tillåter bollspel även kvällstid.

– Vi har satt dit ett rejält, stort grillbord så kan man passa på att grilla i spelpauserna, säger Tarik som är fastighetsförvaltare i Torpa.

BÅDE DEN nya mötesplatsen och hundrastgården är en effekt av den hyresgästenkät som Bostadsbolaget genomför varje år. Om någon typ av fråga får sämre siffror – till exempel tryggheten i området – tar Tarik och hans medarbetare tag i frågan. – Torpa är ett relativt lugnt område men vi har lagt ribban högt och försöka åtgärda saker i området så fort vi ser tendenser att siffrorna går ner. Det kan till exempel handla om trygghet när man ska ta sig hem från spårvagnen. Då kan en åtgärd vara att öka belysningen. Det är jätteviktigt och bra att hyresgästerna besvarar de här enkäterna. Vi tar alla synpunkter på allvar, säger han.

Fastighetsvärden Tarik och miljövärden Bodil är nöjda med de nya mötesplatserna i Torpa. "Alla är välkomna – inte bara de som bor i området".

Se filmen
om Torpa på
bostadsbolaget.se

Tack!
Årets hyresgästenkät
är just avslutad. Stort
tack alla ni som tog er
tid att besvara den!

Den snart två år gamla Shih-Tzun Sigge gillar att ta ut svängarna i hundrastgården.

Bo Bra växlar upp i Biskopsgården

Skola och arbete står i fokus när Bo Bra i Biskopsgården växlar upp till 2.0.

– Många goda krafter i området jobbar stenhårt för att utveckla Biskopsgården i positiv riktning, säger Mirko som är verksamhetsledare på Bostadsbolaget.

TEXT KERSTIN TORSEDE

Bo Bra, som funnits sedan 1993, är ett samverkansavtal mellan olika fastighetsbolag och socialförvaltningen Hisingen för att utveckla Biskopsgården till ett attraktivt område. När nu 2.0 utvecklas har fler aktörer anslutit sig och det handlar om ett brett samarbete, mer organiserat än någonsin tidigare.

– Vårt mål är en trygg och attraktiv stadsdel och vi ska finnas inom fyra områden; skola, arbete, närmiljö samt kultur- och fritid och vi håller just nu på att ta fram väldigt tydliga mål inom varje område, säger Mirko.

Bostadsbolaget, som är det bolag som har flest lägenheter i Biskopsgården, har en aktiv del i uppväxlingen av Bo Bra 2.0. och genom samverkan kan områdets starka aktörer samla gemensamma krafter i områdesutvecklingen. Historiskt har Bo Bra handlat mycket om den fysiska miljön. Man har bland annat genomfört trygghetsvandringar och identifierat och åtgärdat otrygga stråk och platser.

I OCH MED den kommande uppväxlingen kommer Bo Bra fortsätta arbetet med den fysiska miljön men även lägga ökad kraft på den sociala miljön i Biskopsgården. Ett stort fokus kommer nu att ligga på aktiviteter inom två av områdena – skola och arbete.

– Inom området skola är vårt huvudmål att fler elever ska ha fler godkända betyg för att bli behöriga till gymnasiet. Ett exempel på något vi har testat i höst är att vi tillsammans med Ryaskolan och andra aktörer erbjuder gratis frukost på morgonen för årskurs 6–9 två gånger i veckan. Elever

FOTO: ROBERT LIPIC

För att öka närvaron har Bostadsbolagets flyttat huvudkontoret för Hisingen till Friskvaderstorget. I början av november bjöds hyresgästerna in på Öppet Hus.

som återkommande besöker frukosten har uttryckt att de kan koncentrera sig bättre på lektionerna de dagarna, säger han.

INOM OMRÅDET arbete handlar det om att samverka närmare näringslivet och stora arbetsgivare. Bland annat genom något som kallas "Handslag för Biskopsgården".

– Genom olika typer av samarbete, mentorskap, utveckling av kompetens och nätverk kan unga människor få en möjlighet att komma ut i arbete. Vi har även dialog med Västsvenska Handelskammaren om bland annat sysselsättningsfrågan. Det finns en stor vilja hos många att vara med och hjälpa till, säger han.

Mirko berättar också om premiären för Biskopsgårdens Matfestival som ägde rum i oktober. Under två dagar kunde man komma och smaka på egengjord mat från ett femtontal olika länder. Syftet var både att lyfta lokal matkultur och en trevlig möjlighet att lära känna sina grannar.

– Det kom massor med folk och provsmakade. Vi hade också ordnat olika aktiviteter för barn, hoppborg, graffitimålning och tillverkning av hopprep. Matfestivalen blev väldigt uppskattad och var ett bra tillfälle att komma ut och bekanta sig med sina grannar. Den kommer att återkomma, lovar han.

Handslag för Biskopsgården

Med ett gemensamt handslag vill Volvokoncernen, Framtidenkoncernen, Willhem AB och Business Region Göteborg vara med och bidra till utvecklingen. Målet är tydligt – Biskopsgården ska inte längre vara ett särskilt utsatt område, utan i stället präglas av framtidstro och entreprenörskap, en plats där man kan förverkliga drömmar och ha sin egen försörjning.

FOTO: MARTIN NYBORG

För första gången hölls en matfestival i Biskopsgården. Under två dagar kunde de cirka 400 besökarna per dag prova på mat och bakverk från jordens alla hörn.

Boendeappen testas i Majorna

Snart testar hyresgästerna i Majorna Bostadsbolagets nya boendeapp. Därefter kommer appen justeras och förbättras utifrån de synpunkter som kommer in under testperioden.

NÄSTA ÅR kommer boendeappen lanseras till resten av Bostadsbolagets hyresgäster. Via appen kommer du kunna göra felanmälan och ha kontakt med din fastighetsvärd, få information om sådant som rör just dig och ditt område – allt från om växelns öppettider tillfälligt ändras till akuta

åtgärder som vattenavstängningar. Det kan också handla om inbjudningar till lokala event eller korta enkäter om ditt boende.

Mer information om appen och när du kan använda den kommer på bostadsbolaget.se, i nyhetsbrev och i trapphuset.

Bostadsbolagets nya app ger dig information om allt som rör ditt boende.

Den här gången har vi landat där allting egentligen började – i Västra Nordstan. Det var här Göteborg började växa fram som stad efter att Gustav II Adolf pekat ut platsen. En gång mycket livlig och larmig med torget, handeln, kanaltrafik och så småningom drygt en miljon människor som passerade här på sin väg till Amerika.

Idag är Västra Nordstan lite mer stillsamt, och en nästan bortglömd stadsdel där det odlas vindruvor inne på gårdarna. Men också en guldgruva för den som gillar historiens vingslag och att trampa på samma gator som människor gjort sedan 1621.

TEXT KERSTIN TORSEDE, KARIN ANDRÉEN OLSSON

FOTO ROBERT LIPIC, HANS WRETLING, HIGAB, INNERSTADEN

Gå på egen guidning

► På Bostadsbolagets hus i Västra Nordstan hittar du skyltar som berättar om husen och människorna som bott här. Gör en spännande vandring genom århundranden i staden och höj blicken efter de blå skyltarna.

Mysig runda på Kronhusgårdarna

► När du tröttnat på att promenera passar det fint att göra ett besök på Kronhusgårdarna. Här finns kafé, galleri och butiker i de välbevarade bodarna från 1900-talet. Här ligger också ett av Göteborgs äldsta hus – Kronhusgården som började byggas 1642. Här brukar Göteborgs äldsta julmarknad äga rum varje år. Blicka tillbaka genom en digital visualisering av Västra Nordstan – 14 fotografier tagna mellan 1888 och 1960 som berättar om livet i stadsdelen. kronhuset.se/visualisering-vastra-nordstan/

Megaloppisen i Kronhuset lockade många på fyndjakt.

Succé för första megaloppisen

► I augusti anordnades den första megaloppisen i Kronhuset, med prylar, kläder, böcker och inredning på över 70 bord.
– Det är första gången vi har en loppis inne i stan. Vi vill också vara med och jobba hållbart, och loppis är ju svenskarnas nationalsport för att hitta klipp, menar Lena Dalerup, vd och centrumutvecklare för Innerstaden som ordnade loppisen.
Evenemanget blev av allt att döma en succé, så nu hoppas vi på en repris nästa år.

På Kronhusgårdarna hittar du Göteborgs äldsta julmarknad.

Thomas ville tillbaka

► Fastighetsvärden Thomas har arbetat många år i Västra Nordstan och älskar sitt område.

– Jag har varit i andra områden också men jag saknade pulsen i centrum och kom tillbaka hit. Det finns mycket att upptäcka här, inte minst alla fina gamla fastigheter. På sommaren kommer det en hel del turister som går runt och guidar sig själva, säger han. Många blir lyriska när de hittar hit.

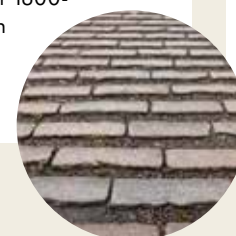
"Många blir lyriska när de hittar hit."

Thomas, fastighetsvärd (tv), och Adam, miljövärd, ser till att hyresgästerna trivs.

Säkra steg till toppen

► Titta nedåt när du tar dig uppför Kvarnbergsbacken! Här ligger nämligen gatstenarna på ett annorlunda sätt, som små trappstegsavsatser. Varför? För att hästarna skulle få fäste med hovarna och kunna ta sig upp till toppen av Kvarnberget och den kvern som låg här under 1600-talet. Gå längst upp och sväng höger och du belönas med en härförande utsikt.

"Här är det rena radhuskänslan."

Kajsa och Robert har bott grannar i nästan 25 år.

Grannsämjan är det bästa

► Robert Nilsson och Kajsa Söderberg har bott grannar i samma hus i nästan 25 år och stormtrivs. Först i våningarna ovanför varandra – nu vägg i vägg på bottenvåningen med var sin uteplats. De ses i stort sett dagligen. Att vi befinner oss så centralt är svårt att förstå här inne på den lummiga, lugna gården. Här finns en lekplats och ett litet jordgubbsland att plocka i för både små och stora hyresgäster.

– Det är så mycket fina blommor och grönt här – en riktig oas. För oss med egen ingång är det rena radhuskänslan, säger Robert. Vi umgås mycket grannar emellan, har grillfester eller bara fikar.

Kajsa håller med om att grannsämjan och den goda stämningen är bland det bästa med att bo här.

– Alla pratar med alla och vi springer på varann hela tiden. Det är både tryggt och väldigt trevligt.

– Det är nära till allt också – till shopping i centrum eller fina promenader längs vattnet.

Gården hos grannarna Kajsa och Robert är lugn och lummig – och har till och med ett jordgubbsland.

På den nya Omflytningsplatsen kan du nu söka lediga lägenheter från Bostadsbolaget, Familjebostäder, Gårdstensbostäder och Poseidon.

Nu kan du byta lägenhet inom hela allmännyttan

Är du sugen på att byta lägenhet? Nu har du som bor hos Bostadsbolaget möjlighet att söka bland fler lägenheter och i fler stadsdelar på nya Omflytningsplatsen. På den gemensamma webbplatsen för lägenhetsbyte kan du söka lediga lägenheter från Bostadsbolaget, Familjebostäder, Gårdstensbostäder och Poseidon.

Här har vi samlat frågor och svar kring den nya Omflytningsplatsen.

Vad är fördelen med en gemensam omflytningsplats?

- Den stora fördelen är att du som redan bor hos Bostadsbolaget idag och letar efter en annan lägenhet kan söka bland fler lägenheter och i fler stadsdelar.

Vem kan söka lägenhet på Omflytningsplatsen?

- Alla som har ett gällande förstahandskontrakt hos Bostadsbolaget, Familjebostäder, Gårdstensbostäder eller Poseidon och har varit folkbokförda i nuvarande lägenhet i

minst 12 månader kan söka lägenhet på Omflytningsplatsen. Du får inte ha haft något inkassokrav som gäller din hyra och inte heller fler än en konstaterad och skriftligt meddelad störning under de senaste 12 månaderna. Tänk på att när du skriver ett nytt avtal sägs din nuvarande lägenhet upp.

Hur ser urvalsprocessen ut för dem som söker lägenheter på Omflytningsplatsen?

- Det är boendetiden i nuvarande lägenhet som avgör vem som får erbjudande om den lediga lägenheten. Längst boendetid går

först. Din boendetid räknas från den dagen du flyttade in i lägenheten.

Förändras min köplats på den gemensamma Omflytningsplatsen?

- Det är fortfarande din boendetid i nuvarande lägenhet som avgör din möjlighet att få lägenheten. Längst boendetid går först. Beroende på hur lång boendetid de andra sökande har så styr det dina möjligheter att få lägenheten.

Behöver jag aktivt stå i kö till omflyttning?

- Nej, när du har bott mer än 365 dagar i din nuvarande lägenhet aktiveras du per automatik för Omflytningsplatsen.

Kostar det att använda Omflytningsplatsen?

- Nej, det kostar inget att använda Omflytningsplatsen.

Påverkas min kötid till Boplat om jag byter bostad via Omflytningsplatsen?

- Nej, din kötid till Boplat påverkas inte.

Vad händer när jag intresseanmäler en lägenhet på Omflytningsplatsen?

- Efter att publiceringen av lägenhetsannonsern avslutats skickas erbjudande till ett antal sökande med längst boendetid i nuvarande lägenhet. Innan du svarar ska du ha tittat på lägenheten. Hur lägenheten visas framgår av erbjudandet. Lämna ditt svar inom utsatt svarstid om du vill gå vidare och hyra lägenheten.

Vad händer om jag tackar nej till en lägenhet jag blivit erbjuden på Omflytningsplatsen?

- Tackar du nej, kan du söka vidare, men tänk på att du endast kan tacka nej till fem erbjudanden under sex månader, därefter får du vänta i sex månader innan du kan söka igen. Om du inte aktivt svarar, räknas det som ett nej-svar.

Vilka lägenheter hamnar på Omflytningsplatsen?

- När en lägenhet blir ledig hos bostadsbolagen läggs den först ut på Omflytningsplatsen. Om de sökande som erbjuds lägenheten på Omflytningsplatsen tackar nej, eller om det inte finns intresse alls bland nuvarande hyresgäster, annonseras den ut på Boplat. Undantaget är lägenheter som har kortare inflyttningsdatum än tre månader eller blir lediga efter en intern omflyttning – de lägenheterna annonseras direkt på Boplat.

Hur länge ligger lägenheterna kvar på Omflytningsplatsen?

Lägenheter på Omflytningsplatsen finns publicerade i fyra dagar.

Uppsägningstid för internomflyttning?

- Din befintliga lägenhet kan sägas upp till samma datum som tillträdet till nya lägenheten. Då behöver du alltså inte betala dubbel hyra vid internomflyttning. Dialog om uppsägningstid sker vid kontraktsskrivning med uthyrare.

Konstnären Anton Alvarez presenterade sin skulptur Column 001 på plats i Hult Åsen. Du kan se fler av hans verk på antonalvarez.com.

Färgstark invigning av Column 001

Hyresgästerna på Hult Åsens väg i Askim har fått en ny granne – Column 001. Utanför knuten reser sig nu den 4,7 meter höga pelaren i knalligt orange.

TEXT & FOTO: JOSEFINE GUSTAFSSON

KONSTNÄREN ANTON Alvarez var på plats för att presentera sitt verk när Bostadsbolaget bjöd in till invigningsmingel.

– Detta är min första pelare i en serie av flera, därav namnet. Nästa får heta Column 002. Kanske blir den i en helt annan färg, längd eller bredd, säger Anton.

Han är inte bara konstnär – han uppfinner bland annat egna maskiner som han använder för att tillverka skulpturer. Column 001 skapades med en lerpress som han har arbetat med sedan 2016.

– Med den har jag kunnat ta fram de olika keramiska segmenten. Tittar man närmare ser man vågmönster i keramiken

som för tankarna till havet och platsen vi befinner oss på. Den starka orange färgen står i kontrast till himlen, skogen och bostadshusen runt omkring.

KONSTVERKET ÄR finansierat av Bostadsbolaget genom den så kallade 1%-regeln. Den innebär att byggande bolag och förvaltningar inom Göteborgs Stad ska avsätta minst en procent av byggkostnaden till konst och utsmyckning i nybyggda områden.

– Det är viktigt med konst i våra bostadsområden. Det berikar området och tillför något alldeles extra. Just Column 001 blir som ett landmärke för Hult Åsen, säger Sandra som är projektansvarig för ombyggnadsprojekt på Bostadsbolaget.

– Vi tog kontakt med Göteborgs konst som hjälpte oss att finna en konstnär som kunde ta sig an det här projektet. Av dem de presenterade kändes Anton Alvarez som ett självklart val. Vi är väldigt nöjda och glada över resultatet!

Här, på Alelyckans vattenverk i Lärjeholm, bereds råvattnet från Göta älv till dricksvatten. Vattnet kommer ända från Trysils fjäll i Norge och har färdats genom Vätern och älven och genomgått många kvalitetskontroller innan det når din kran.

FOTO: KRETSLOPP OCH VATTENVOLA KJELBYE

Bli vattensmart för miljön

– Att det kommer rent vatten när vi öppnar kranen betyder inte att det är självklart eller gratis. Det ska pumpas runt i systemet och värmas upp. Och allt vatten blir avloppsvatten som ska renas. Hela kedjan är både kostsam och har en stor miljö- och klimatpåverkan.

TEXT: KARIN ANDRÉEN OLSSON

Det säger Josefin Lundberg Abrahamsson, chef för avdelningen dricksvattenproduktion på Kretslopp och vatten – förvaltningen inom

Göteborgs Stad som ser till att vi alla har vatten i kranen och att avloppsvattnet leds till reningsverket.

Som göteborgare är vi lite bortskämda med att ha i stort sett obegränsad tillgång till vatten från Göta älv, åtminstone än så länge. Men det finns ändå starka skäl för oss att spara på vattnet. Allt vatten som kommer ur kranarna i våra hem är klassat som livsmedel – alltså även det vi duschar och tvättar oss i, spolar i toaletten, diskar och vattnar blommorna med.

Det kostar att pumpa det till din fastighet, värma varmvattnet och sedan rena avloppsvattnet med hjälp av olika kemikalier innan det kan släppas ut.

– Hur mycket är rimligt att vi spolar bort? undrar Josefin. Allt vatten vi använder har ett klimatavtryck, förutom att det kostar pengar. Vi behöver nyttja det med respekt och inte slösa med resurserna.

VARJE ÅR rinner det ungefär tre miljoner kubikmeter vatten (tre miljarder liter!) för cirka 54 miljoner kronor genom kranarna i Bostadsbolagets alla lägenheter och lokaler. Att värma upp varmvattnet kostar ungefär lika mycket. Nyligen avslutades en översyn av kranarna i alla hus som inte är nybyggda eller nyrenoverade, då den så kallade strålsamlaren i änden på kranen och duschmunstycken och -slangar byttes ut så att vattenflödet minskar.

Åtgärderna har hjälpt till att spara på vatten – men vad kan du som hyresgäst göra själv för att bli mer vattensmart?

JOSEFIN LISTAR det hon tycker är viktigast och enklast:

1. Korta ner tiden du duschar.
2. Anmäl omedelbart droppande kranar och rinnande toaletter. Det är en enkel

Allt vatten vi använder har ett klimatavtryck, förutom att det kostar pengar.

”

åtgärd som gör stor skillnad.

3. Kör disk- och tvättmaskiner så fulla som möjligt. En modern diskmaskin drar cirka tolv liter vatten – betydligt mindre än motsvarande handdisk.

4. Stäng av vattnet när du borstar tändarna. En familj på fyra personer kan tillsammans spara 100 liter vatten på en dag.

UTVECKLINGEN MOT minskat slöseri med vatten går framåt, tack vare ökad medvetenhet och olika tekniska innovationer som snålspolande toaletter, två olika toaknappar, snålare tvättmaskiner med mera. Men det finns mycket mer som var och en av oss kan bidra med. Här intill hittar du fler tips på hur du kan använda vatten på ett smartare sätt. Häng också gärna på i tävlingen "Ditt bästa waterhack" och dela med dig av dina egna knep för att spara vatten.

DET ÄR egentligen bara vid ett tillfälle Josefin tycker att vi ska spola i kranen lite extra – på morgonen eller när man varit bortrest och vattnet stått en längre stund i ledningen.

– Vi som levererar vattnet har inte koll på hur ledningarna ser ut i varenda fastighet. Låt vattnet rinna en stund, annars kan vi inte garantera livsmedelskvalitet.

Josefin Lundberg Abrahamsson

Fem enkla vardagstips

1. Duscha smart

Snabbast in och ut ur duschen vinner! Och låt inte vattnet rinna medan du tvättar eller schamponerar dig.

2. Älska din diskho

Och ditt handfat på toa också. Hand-disk, tvättning, rakning – använd proppen i stället för att låta kranen rinna.

3. Stoppa droppet

En enda droppande kran är lika med tre hinkar vatten per dygn. Lika illa med rinnande toaletter. Hör av dig till din fastighetsvärd så att det blir fixat.

4. Rätt diskvett

Skrapa av matresterna i stället för att skölja tallriken. Matavfall hör hemma i bruna påsen och inte i avloppet, och du slösar inte vatten i onödan. Och ärligt talat, måste du ta ny kopp varje gång du är kaffesugen?

5. Kallt i kanna

Inget släcker törsten som ett glas iskallt vatten. Fyll en kanna och ha i kylan!

TÄVLA
OCH
VINN!

Ditt bästa waterhack – dela och tävla om fina priser!

► "Waterhack" – "vattenknep" – är rubriken på Bostadsbolagets kampanj som syftar till att spara vatten i samarbete med hyresgästerna. Du kanske har dina egna knep och idéer? Något som är enkelt att börja med, som skulle kunna spara en massa vatten – eller ett tips som är kreativt, knasigt eller kul. Dela med dig så gör vi en insats för miljön tillsammans!

Dela med dig:

Lägg upp ditt bästa tips på sociala medier och tagga med #waterhack.

Tävla och vinn:

Du kan också lämna ditt bästa tips som tävlingsbidrag. Skicka i så fall ditt tips, ditt namn och kontaktuppgifter på något av följande sätt:

1. Mejla till: trivas@bostadsbolaget.se
2. Posta till: Bostadsbolaget, Trivas, Box 5044, 402 21 Göteborg
3. Gå in på waterhack.bostadsbolaget.se och följ instruktionerna.

Mer information: waterhack.bostadsbolaget.se

» IMD – betala sin egen förbrukning

GöteborgDirekt skriver om IMD – individuell mätning av el- och/eller vatten. Bland annat har de pratat med medarbetare på Bostadsbolagets energidevision:

” – Sedan tio år tillbaka har vi installerat IMD i samband med nyproduktion och även i befintligt bestånd. Utöver klimat- och energiaspekten ser vi rättvisan i att betala för sin egen förbrukning som ett lika tungt vägande skäl till att införa IMD. Den som är sparsam får tillbaka pengar via sin hyresavi. Väljer man att förbruka mer än genomsnittet, får man också betala för den överskjutande delen, säger Sara Andersson, energiingenjör.

Hur ser planerna ut framöver?

– Vår företagsledning tog tidigare i år ett beslut om att installera IMD för vatten i samtliga lägenheter till 2030. I första hand gällande varmvatten men är förutsättningarna de rätta, även för kallvatten. Bostadsbolaget har även tillsatt en ny tjänst som ansvarar för drift och samordning av IMD.”

GöteborgDirekt 8 okt 2022

» Renoveringar på Kalendervägen

Spanaren har följt händelserna kring renoveringen på Kalendervägen 6–18.

”Efter sju sorger och åtta bedrävelser har renoveringen av hyreshuset på Kalendervägen kommit i gång igen. Efter en paus som togs i början av 2017 och som bara blivit längre och längre har de boende och kommunala Bostadsbolaget enats om en framkomlig väg.

Kostnaden för det omfattande projektet är ännu så länge en hemlighet.”

Kalendervägen 20 renoverades som ett pilotprojekt och eftersom kostnaden för det blev för hög så dröjde det innan Bostadsbolaget hittat en ny väg för renovering av de återstående husen på gatan. Därefter följde en utdragen process för att komma överens om vilka renoveringsnivåer som hyresgästerna skulle kunna välja mellan. Nu är dock alla parter överens och renoveringarna har kunnat starta. Kostnaden för projektet kan dock inte redovisas förrän arbetet är färdigt. Mycket kan hända på vägen som kan öka eller minska omfattningen av projektet.

Spanaren, 22 september 2022

Det är förbjudet att avfyr raketer i bostadsområden!

Fira tryggt med koll på ljus och raketer

Det är mysigt att tända levande ljus i vintermörkret och många vill fira nyår med raketer. Men det vackra kan också bli farligt. Här kommer några råd för säkrare och trevligare helgdagar.

- Lämna aldrig levande ljus obevakade och placera dem utom räckhåll för små barn och husdjur. Se till att ljusen inte står nära exempelvis gardiner eller annat som kan fatta eld.
- Använd inte bomull eller mossor som dekoration i ljusstakarna.

- Låt inte barn använda tändstickor, smällare eller fyrverkerier.
- Avfyr aldrig raketer i bostadsområden. Det är förbjudet eftersom både människor och djur kan skadas eller bli skrämde.
- Titta gärna på filmen om brandsäkerhet på bostadsbolaget.se. Där får du bland annat tips om olika brandskydd och hur du kontrollerar att din brandvarnare fungerar som den ska.

Nya hyror för parkeringsplatser

Bostadsbolaget har beslutat om nya hyror för parkeringsplatser. De nya hyrorna gäller från 1 januari 2023 och innebär en snitthöjning på 14 procent.

Höjningen gäller Bostadsbolagets samtliga parkeringsplatser, det vill säga parkeringsplatser på mark, i gemensamt garage samt enskilda garage och burar. Hyrorna för parkeringsplatser förhandlas inte med Hyresgästföreningen.

En genomgång av samtliga parkeringsplatser har genomförts och hyreshöjningen blir på mellan 0 och 20 procent, med en snitthöjning

på 14 procent. Hyresnivån har anpassats utifrån nuvarande hyra samt typ av fordonsplats. Vad den nya hyran blir för dig framgår av hyresavin för januari som skickades ut andra veckan i december.

Bostadsbolaget har idag låga hyror för parkeringsplatser jämfört med parkeringsplatser utanför allmännyttan. För att få en hållbar prisbild som ligger i nivå med övriga staden har Bostadsbolaget, tillsammans med övriga bostadsbolag i Framtidenkoncernen, beslutat om att stegvis höja priserna genom årliga hyreshöjningar.

Så här sorterar du julens sopor

Julfirandet och alla klappar ger mer avfall än vanligt. Så här sorterar du och slänger rätt:

- Julklappspapper sorteras som pappersförpackning. Ta gärna bort tejp.
- Kartonger lägger du i kärlet för pappersförpackningar. Tänk på att riva isär eller vika ihop dem så att de tar så lite plats som möjligt, eftersom det ofta blir fullt i kärlet i juletider.
- Julkalender som är helt i papp kan du slänga i pappersåtervinningen. Är en del i plast delar du på den och slänger plastdelen i plaståtervinningen.
- Glitter och kulor, i både plast och glas, slängs i hushållssoporna. Det gör även julklappssnören, tejp och kuvert.
- Värmeljus kan inte sorteras i miljöhusen utan ska lämnas till återvinningscentralens metallåtervinning.

Redo för snö och halka

Vintern kommer periodvis med snö, is och halka. Hos Bostadsbolaget ansvarar vår egen personal för att skotta och halkbekämpa runt fastigheter och på gårdarna i våra bostadsområden.

Bostadsbolagets personal ser också till att de stora, gemensamma ytorna på parkeringsplatserna röjs från snö. Du som hyr p-plats eller garage ansvarar själv för att skotta och sanda din plats eller utanför din garageport.

Trafikkontoret ansvarar för snö- och halkbekämpning på bilvägarna.

Till sist – var rädd om dig och gå försiktigt i vinter. Halka och underkylt regn kan komma fort och ge upphov till hala isfläckar där man minst anar.

Träffa ReTure på riktigt!

Du kanske lärt känna ReTure – vår favoritekorre som pysslar på sista sidan i varje nummer av Trivas? Nu har du möjlighet att träffa honom på riktigt!

ReTure brukar dyka upp på områdesdagar och andra händelser runt om i Bostadsbolagets områden. Så håll utkik, nästa gång är det kanske i dina kvarter!

Håll utkik efter ReTure som brukar dyka upp på Bostadsbolagets områdesdagar.

Höstblomning. Hösten blev ovanligt mild. Den här fina planteringen lyste upp sin plats på Reläggatan i Gamla Järnbrott långt in i november. Tack till miljövärderna Sara som både skapat och dokumenterat det hela.

DAGS ATT FLYTTA?

Som hyresgäst hos Bostadsbolaget har du möjlighet att boka en flytt eller städ med Flyttbox till rabatterat pris. Genom vårt samarbete erbjuds du 15 procent rabatt på Flyttbox tjänster och varor. Nya flyttkartonger, silkespapper, packinformation med leverans/hämtning ingår alltid i flytttjänsten.

Kontakta Flyttbox för kostnadsförslag på flyttbox.se, ange "Bostadsbolaget" för att få rabatten. Det går också bra att maila till info@flyttbox.se eller ringa 031-775 90 17. Erbjudandet gäller till och med 31 december 2022.

Mera Bostadsbolaget

Så kan du spara utan att snåla

Inflation, höjda matpriser och dyrare energi – just nu är det många av oss som behöver hålla hårdare i plånboken. Men bara genom att vara vardagssmart finns det mycket pengar att spara. Här är tips på hur du kan leva mer sparsamt utan att vara snål. Många av tipsen hjälper dig också att leva lite mer miljövänligt.

• Gör en budget

Låter kanske trist, men få saker är så effektiva när det gäller att hålla i pengarna. I vissa bankappar kan du få dina utgifter kategoriserade för att enklare få koll på vart pengarna går. Se om det finns utgifter du kan dra ner på. För många innebär julen extrautgifter som det inte finns mycket utrymme för. Bestäm på förhand hur mycket du kan spendera innan du ger dig ut i julhandeln och håll dig till din budget.

• Julklappar

Ge bort något hemgjort! Att någon har använt sin tid till att baka/laga/pyssla något att ge bort känns ofta mer värdefullt och personligt än vilken köpt julklapp som helst. Att skänka sin tid till barnpassning eller städning är också en garanterat uppskattad julklapp.

En annan julklapp som andas omtanke, hållbarhet och framtid är att ge bort en reparation. Alla har vi trasiga prylar och plagg hemma som skulle få ett andra liv genom ett presentkort hos till exempel skraddare eller skomakare. Kanske kan du ge bort en lagningstjänst som du själv kan utföra – lägga upp ett par för långa byxor, olja in balkongmöblerna, måla ett staket eller serva en cykel.

Kolla in ReTures tips på sista sidan hur du slår in dina klappar på ett fint och personligt sätt, utan att behöva köpa omslagspapper och presentsnöre.

• Planera inköpen

Att småhandla är varje plånboks största fiende. Gör en veckomatsedel

med inköpslista och håll dig till den när du handlar. Gå inte till matbutiken när du är hungrig – då slipper du komma hem med mat som du egentligen inte behöver.

• Granska inköpen

Är det något du vill ha eller måste ha? Sätt en gräns för dig själv, till exempel att du måste vänta minst två veckor med vill ha-köp, eller åtminstone sova på saken. Då undviker du onödiga impuls köp.

• Tanka hemma

Fyll vattenflaskan och termosmuggen hemma. Den som handlar något att dricka varje arbetsdag kan spara åtminstone en femhundring i månaden på det här viset.

• Fixa matlåda

Laga lite extra till middag och spara resterna i matlåda till jobbet. Då får du både pengar kvar i plånboken och hinner ta en promenad på lunchrasten i stället för att stå i kö på något lunchställe. Här finns tusenlappar att spara varje månad.

• Hitta billigare nöjen

Det är lätt att tänka på sådant som är "färdigförpackat" när det kommer till att hitta på något att göra. Men att gå ut och äta med vänner kan lätt bytas mot en trevlig kväll hemma där ni lagar mat ihop. Lekland med barnen kostar en del, men en femkamp eller "hela havet stormar" hemma är billigt – och kan bli minst lika roligt även om det kräver lite mer jobb.

• Ordna byteskvällar

Samla ihop kollegorna på jobbet, kompisarna eller grannarna hemma på gatan. Gör det till en social grej och byt prylar och kläder med varandra.

• Spara på elen

Dra ur laddare som inte används och låt inte varmvattnet stå och spola i onödan. Om du har äldre elektronikprylar finns risken att de använder mycket el i standby-läge. Då är det bättre att stänga av helt på strömbrytaren. Med grenuttag som har strömbrytare kan du stänga av flera prylar samtidigt. Tina fryst mat i kylskåpet så utnyttjar du kylan som finns i maten.

• Kolla dina abonnemang

Behövs alla streamingtjänster? Är det billigare att hyra film när du väl tittar? Kan ni dela abonnemang i familjen?

• Låna grejer av varandra

Dra nytta av trenden att låna och hyra från andra privatpersoner. Det finns lokala grupper på Facebook och sajter som Smartakartan. se där du kan få tips på var du kan låna/få eller hyra prylar som du behöver. På fritidsbanken.se lånar du sport- och friluftsutrustning gratis i 14 dagar.

• Planera resor

Boka så tidigt du kan, det blir oftast billigare. Är du sent ute? Ta en riktigt sen resa i sista minuten, då kostar det också mindre. Du som brukar resa men låter bli just nu – lägg undan en summa för kommande resor eller som sparande.

Källa: Sveriges Konsumenter, Swedbank

Landala – här var vi!

Grattis säger vi till de fem lyckliga vinnarna som förstod att vi befann oss i gamla Landala. Lite extra klurigt var det kanske denna gång eftersom själva platsen där fotot är taget inte längre ser ut som den en gång gjorde.

TEXT KERSTIN TORSEDE

STADSDELEN LANDALA var, tillsammans med Haga och Annedal, en av de första arbetarförorterna utanför Göteborg. Ett myllrande område som i början av 1900-talet till 80 procent bestod av landshövdingehus. Precis som i andra stadsdelar innebar 1970-talet stora förändringar och de flesta husen revs. Idag återstår endast kvarteret närmast Chalmers och några byggnader norr om Kapellplatsen av det ursprungliga Landala.

När husen revs var Landalaborna tvungna att flytta till andra delar av Göteborg och många kom aldrig tillbaka till det "nya Landala". Men något som finns kvar än idag är föreningen Gamla Landalapojkar och Landalafflickorna. Båda föreningarna bildades under 1940-talet, samtidigt med många andra liknande stadsdelsföreningar i Göteborg. I början var kriterierna för medlemskap att man skulle vara född, uppvuxen eller gått i

Där den lilla parken låg (bilden längst upp till vänster) står idag ett hus. Skulpturen "Arbets-hustru" på Kapellplatsen som restes 1980 på initiativ av Gamla Landalapojkar är ett verk av konstnären Elma Oijens. Det flesta husen i Landala revs under 1970-talet. Ett av de få kvarvarande står vid Kapellplatsen (bilden till höger).

skola i Landala. Med tiden har detta förändrats och idag kan alla med intresse för stadsdelen bli medlemmar.

- EN VIKTIG MÅLSÄTTNING för båda föreningarna har varit att bevara och vårda minnet av det gamla Landala. Ett exempel på det är den skulptur på Kapellplatsen som avbildar "Arbets-hustru", där initiativet och delar av finansieringen kom från föreningarna. I vår lokal på Landalagatan har vi också ett mycket omfattande

fotoarkiv, säger Lars-Erik Gadde, kassör i Gamla Landalapojkar.

Föreningarna träffas fortfarande en gång i veckan för att prata, fika eller lyssna på ett föredrag och välkomnar fler medlemmar från det nuvarande Landala.

Vann du?

Det var klurigt denna gång och vi fick in ovanligt många gissningar som var fel. Men en hel del kände igen sig och av dem har vi dragit fem vinnare. Grattis säger vi till: Maud i Länsmansgården, Edith i Rannebergen, Jörgen i Högsbo, Roland i Landala och Markku i Kyrkbyn.

TÄVLING

Årets tema – dåtid och nutid

Vi fortsätter med vår tävling "Var är vi" och blickar bakåt i tiden och söker i vårt arkiv bland bilder som tagits under Bostadsbolagets 77-åriga historia. Denna gång söker vi ett område som byggdes i början av 1950-talet med gatunamn som minner från tider långt innan Göteborg var en stad.

Ledtråd: I området finns en skulptur av ett djur som ibland återfinns längst upp på en speciell byggnad.

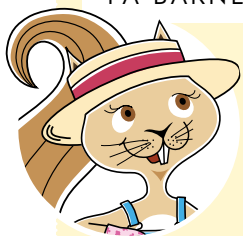
Tävla om två biobiljetter genom att skriva ner var du tror att bilden är tagen och skicka in till: trivas@bostadsbolaget.se eller **Bostadsbolaget, Trivas, Box 5044, 402 21 Göteborg.**

Glöm inte skriva ditt namn, adress och telefonnummer. Vi vill ha ditt svar senast den 31 januari 2023.

VAR
ÄR VI?

PÅ BARNENS SIDA

Återvunna paket med extra allt

ReTure tycker om att ge bort presenter och att använda sin fantasi vid paketinslagningen. Det kan du också göra – du behöver inte ens köpa papper och presentsnöre utan använder sådant som redan finns hemma! Här delar ReTure med sig av sina favorittips som gör dina klappar till de coolaste under granen.

Jul i vårt hus! Öppna ett mjölk- eller yoghurtpaket försiktigt, skölj ur och låt det torka. Måla det sedan som ett hus och klistra igen "tak" igen när du lagt i julklassen.

Tänk på:

Ha alltid en vuxen till hands när du ska använda sax eller ugn.

Tips:

Vanliga dags- och vecko-tidningar blir fina omslagspapper! Korsordssidan kan mormor spara och lösa som en extra julklass! Eller slå in julklassböckerna i sidor från gamla böcker ingen ändå tänker läsa om. Du kan också använda tårtpapper att slå in i eller dekorera med.

Mmm, det doftar jul! Skär en apelsin i tunna skivor och torka dem i ugn, cirka 50–75 grader i några timmar tills de är torra. Se upp bara så att de inte blir bruna. Låt kallna och trä en eller flera skivor på ett snöre som du lindar runt paketet.

Spetsig dekor. Istället för presentsnöre kan du använda allt möjligt du har hemma – grovt paketsnöre, gamla spetsar, ett fint band eller skosnöre.

Fickgömma. Gör ett veck på papperet när du slår in klappen, cirka 5 cm djupt, så skapar du en ficka där du kan sticka ner ett kort, lite granris – eller en pepparkaka!

Smäller högt! Gör en smällkaramell av ett paket som är smalt och avlångt. Mät ut så att papperet är minst 15 cm bredare än paketet på varje sida. Vik papperet på mitten på längden. Vecka det dubbelvikta papperet från ytterkanten som ett dragspel så långt in mot mitten som du vill ha fransarna. Klipp den veckade delen i smala remsor intill varandra. Vik ut hela papperet, slå in paketet och knyt ihop om fransarna.

Busenkelt! En vanlig papperspåse med botten blir ett fint paket om du viker den så här, klistrar ihop den med ett "tak" av papper och målar den som till exempel ett hus.

Klapp av papp. Små klappar får plats i en toa- eller hushållspappersrulle. Vik in den i topp och botten så att sidorna möts och tejpa igen eller knyt ett snöre runt. Dekorera som du vill. Hela rullen kanske blir en liten tomte?

Naturlig skönhet.

Dekorera med sådant du hittar utomhus, som gran- eller tallris, kottar eller bär.

God Jul önskar Rudolf!

Gör en liten boll av rött garn (hur du gör visade ReTure i Trivas nr 1, 2022). Klistra fast den och rita horn, ögon och mun. En röd knapp blir också en fin nos.

